

DUNÁNTÚLI HAZÁNK

EGYESÜLT, NEMZETI, KERESZTÉNY KISGAZDA- ÉS FÖLDMIVES-PÁRTI POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pápa, Jókai Mór utca 16.
Telefonszáma: 14.

Előfizetési árak: egész évre 80 K, félfévre 40 K,
negyedévre 20 K, egy óra 8 K. Egyes szám ára 1 K.

Ideigl. felelős szerkesztő:

ZSILAVY SÁNDOR.

A keresztény kisgazda- és földmives-szövetség
hivatalos lapja.

Megjelenik minden pénteken és vasárnap.

"Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy Isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen."

Szemle.

A zsidónál az arcaflanság, felszinen ugrálás faji tulajdonság. A zsidó minden téren nélkülözhetetlennek óhajta magát feltüntetni, minden tétre különleges igényekkel és hatalmi aspirációkkal lép s azon rögeszmét táplálja agyában, hogy ő okosabb minden más emberfánál s neki mindenre különleges képességei vannak. Az utolsó nyulbőrös zsidó is értelmiségnek tartja magát s fiából egytől-egyig ügyvédet és orvost nevel; a zsidó szalós már városatyja és kamarasi tag s mindenütt szerfelett nagy szája van s igen sokat beszéltet magáról; minden ügyefogyott, iskoláit -rosszul, végzett zsidó lapszerkesztő lesz s a nyomdapesték sűrű, sötét lepte alá bújva éktelenül lármázik a népek sokaságaihoz, igér boros és vizes poharakat, mint „Az Est” a Kovácsiaknak, csak vendélik meg hülyeségekkel megtömött ujságját; hogy csinálja

a zsidó közvéleményt s uralkodják eleve nek s holtak felett. A diplomás zsidó a társadalmi és állami élet vezérégyéniségei közt követel magának helyet, s hogy minden hangzatos címet lefoglaljanak maguknak, ha gazdag vagyonhoz jutnak, demokrata köpenyt öltenek magukra.

A zsidó zsidó marad mindenhol és minden körülmények között. A zsidó még a közpályákon sem feledkezik meg a zsidó érdekek túlon-túl való istápolásáról, s ha valamely zsidó közhivatalt visel, a közérdek legtöbbször vajmi keveset nyer benne, de annál erősebb bástyája lesz ott, azon a helyen is a zsidó érdekeknek. Sajnos, a közpályákon a keresztény emberek közül is bőven akadnak, akiket táj lelkiismeretük, fényűzésük, nagy, túlságos kapzsiságuk nagyon is zsidókká tesz s akik a közjónak nem kevés kárt okoznak. Azon hivatalnokokat, vagy köztisztviselőket pedig, akik anyagi függetlenségüket elvesztve, zsidó kézbe kerülnek; feltétlenül nyugalomba kellene kergetni, mert ezek hajtják a zsidó malmára a vizet, s ezek a közre nézve teljesen elvesztett zsidó rabszolgák. Lásd: a pápai Lloyd kártya-asztal társaságát.

A nemzeti eszme győzelme Horvátországban.

Ott lent délen, a Dráva és Száva közén egy nép él, mely szellemben, gondolkodásmódban rokon a magyarral; melyet majdnem egy ezredév vérzivataros történelme fűzött egybe velünk. Tatárpusztítás, török megszállás, az öteszentes világháború, csillogó fényes haditettei, melyek a történelem örök glóriájával övezik a magyar nevet, a horvát nép vitézségét, honszeretetét is belefonta hervadhatatlan borostyán koszorújába. Jóban, rosszban, örömben, bánatban, vig-ságban, keservben majd egy ezredévet éltünk egymás mellett. Igaz, hogy sokszor csak mint mostohatestvérek! De a magyar nemzeti szempontból kárhozatható, fájó események — melyek a horvát népet használták fel, sokszor vak eszközül — soha sem irhatók a horvát nép erkölcsiségének rovására. A kellemetlenségek, bűnök, hiútlenségek és árulások okai és közvetlen mozgatói, mindenkor a horvát nép vezelői és a nyugati mostohatestvér által reájuk kényszerített idegenek voltak, mert csakis így történhetett meg, hogy — feledve Magyarországra való utaltságát — szerető testvér helyett támadólag lépett fel saját hona ellen, míg vezérei farizeuskodó szemforgatással más irányban kerestek néptük részére összeköttetést. Elhittették, beleszuggerták a becsületes, munkás horvát népbe, hogy Magyarország az ő számára csak egy elnyomó, basáskodó hatalmat jelenthet, míg akár nyugaton az osztrák, akár délen a közeli rokon szerb nép epedve, óhajva várja a pillanatot, melyben a horvát testvér-népet kebelére ölelheti; édes elszakított, hosszú ideig idegenben bujdosott gyermek gyánánt visszafogadhatja a délszlávok hatalomra törő családi házába.

A szerencsétlen 1918-iki „öszirózsás” és „vértelen”-nek csúfolt, de annál több gyászt és pusztulást hozó forradalom, megadta erre az alkalmat. Ép úgy mint a mi a gyalágyult demagógiánk, a horvát nép uszítói és politikai iparlovagja is ujjongó deputációval siettek Belgrádba jelenteni, hogy széttörték a monarchia bilincseit, Szent István birodalmának koronáját a sárba taszították és most már mi sem áll utjában a régtől óhajtott nagy délszláv egyesülésnek. Usztak a „diadal” mámorában!

De imé, nem egy ezredév, de még ezer kicsiny napocska sem telt el a nagy délszláv egyesülés óta, már is meg-

TÁVIRATOK.

(Saját tudósítónktól.)

Bombamerénylet a román szenátusban.

Bukaresti távirat jelenti, hogy a román szenátus ülésén, ez ideig még ismeretlen tettesek bombamerényletet követtek el. Radu Demeter püspök és Greceam miniszter meghalt és többen súlyosan megsebesültek. Csinos kis vircsaft ez a bocskoros oláh. Gyáva tömeg, amely még védtelen emberek ellen is csak bombával a kezében mer fellépni.

Magyar-bulgár és román viszony.

Genf, dec. 11.

A M. T. I. jelenti: Torua Johanescu, a román külügyminiszter fivére, aki a népszövetség delegátusa, a Journal de Genève munkatársa előtt a következő nyilatkozatot tette a magyar-román viszonyról:

Ugy Magyarország, mint Bulgária jó viszonyt akar fenntartani a szomszéd államokkal, mindenféle agresszív gondolat nélkül, addig, míg a szomszéd államok is így gondolkoznak. Itt elnyomottak és elnyomók állnak egymással szemben. Minket nem akadályoz semmi sem abban, hogy Magyarországgal jó viszonyban legyünk.

A horvát kisgazdák lóháton.

Tüntetés a szerb királyság ellen.

Bécs, dec. 10.

Zágrabba több ezer kisgazda érkezett lóháton, Radics István, a horvát kisgazdák vezére által tartott gyűlésre, amelyen Radics kijelentette, hogy köz-társaság kívánnak lenni és nem ismerik el felettük a szerb királyság egyedüli uralmát. A több ezerre menő tömeg hatalmas tüntető menett alakult, amelytől bizonyára rosszul érezték magukat Belgrádban.

A prágai munkásság a sztrájk mellett.

Prága, dec. 11.

A M. T. I. jelenti: A legtöbb lap azon a nézetben van, hogy az általános sztrájk meghiúsult. De a prágai Tageblatt a következőkben ismerteti a helyzetet: Legtöbb gyárban szünetel a munka. A munkásoknak csak kis része nyilatkozott a sztrájk ellen. Tegnap délelőtt a dolgozni akaró munkások egy része átpártolt a sztrájkolókhoz. Kladnóban, az eddigi jelentések szerint a sztrájk általános, Brünmben azonban már véget ért. A sztrájkolók és a kormány képviselői között hosszantartó tárgyalások folynak a meg-egyezés létrejöttéről.

dönthetetlen erővel tör magának utat a vezércsillag fényességével a történelem megcáfolatlan rendje.

A horvát nép feleszmélt, kezdi belátni, hogy ép úgy, mint oly sokszor a multban: félrevezették, megcsalták, becsapták. Undorral látja, hogy egy nála műveltség, erkölcs és intelligenciában sokkal alacsonyabb fokon álló nép hálójába került, mellyel nyelvben bár rokon, de vallásban, érzésben, becsületben annál nagyobb, soha át nem hidalhadó szakadék választja el. Megdöbbenve fordul el az orgyilkos szerbektől s a királyi vértől csepegtető kezű Karagyorgyevicsektől.

Felébredt a nemes horvát nép és a most megejtett választások alkalmával, mint egy új erőre kapó beteg rázta le magát a nemzeti létét megörléssel fenyegető fekélyeket. Nemzeti önértékében megizmosodva győzte le a nagy szerb centralistákat, liberálisokat, szocialistákat és újjongó diadal mámorban vitte győzelemre a keresztény — agrár eszmét és a lakosság igaz érdekeit képviselő horvát „paraszt pártot”. Kiadták a jelszót: El Szerbiától! Orientálódjunk Magyarország felé!

Ezeket az eseményeket olvasva, lekem ujjongó örömmel telt el. Fenn a magas északon, a csehek bitorolt birodalmában állandó a lázongás, növekedik az elégedetlenség; keleten a hűséges ruthén nép, a kárpáti szellők szárnyán küldi hozzánk forró vágyát, hogy mielőbb visszatérhessen, nagy beteg anyja: a Magyar Hon kebelére; lenn Délen egy új reménycsillag gyúl ki, hatalmas, erős fényvel, melynek sugarában a dolgozó horvátság nyujt felénk testvéri jobbot. Érzem, nincs messze az idő, midőn Szent István koronájának fénye ismét varázskörébe vonja az összes elszakított részeket, Szent István palástja pedig enyhítő, gyógyító kötés módjára fogja eltakarni az elszakadás által okozott, most még sajtó, fájó sebeket.

Horvát testvéreinknek ezt üzenjük: Kitarás, buzgalom, az agrár kereszténység jegyében győzni fogtok és mi boldogok leszünk, ha ismét a megértés fogja összeforrasztani testvéri lelkeinket.

D.

A fölbirtokreform végrehajtása.

Kik nem kaphatnak földet?

A spekulánsok.

Nem kaphatnak földet a törvény szerint azok, akik ingatlanukat, házaikat bebizonyíthatólag azért adták el a hatóság hozzájárulása nélkül, hogy hatóságilag juthasson esetleg megfelelőbb helyen ingatlanhoz. Viszont azt is kizárja a törvény, akitől a jelen törvény alapján juttatott ingatlant egyizben már visszavontak.

Önkényes földfoglalás.

Nem részesíthetők ebben a kedvezményben viszont azok sem, akik nem törvényes eljárás szerint, hanem önkényesen foglalnak el földet. Ugyiszintén azok sem, akik ennek a törvénynek büntető rendelkezéseivel összeütközésbe kerülnek.

Büntetétek.

Kizártnak mindazok, akik politikai jogaiknak gyakorlásától fel vannak függesztve, akik csödben voltak vagy vannak, akik csödben kívül kényszeregyezésre léptek vagy lépnek, akik akár azért, mert valamely büntett, vagy az

állam ellen irányuló, vagy nyereségvágyból elkövetett vétség miatt jogerősen elítéltek, vagy mert ily cselekmény miatt bírói eljárás alatt állanak.

Földbirtok igénybevétele.

Négyféle mód áll — a törvény szerint — az államnak rendelkezésére, amelyek szerint a föld helyesebb megosztását eszközölheti. Ezek közül a legegyszerűbb a szabad forgalom útján való megszerzés. A többiek már sokkal bonyolultabbak. Ilyenek az elővásárlás vagy megváltás útján szerzendő ingatlanok igénybevétele.

Elővásárlási jog.

Mit értünk elővásárlási jog alatt? Elővásárlási jogról akkor beszélhetünk, ha valaki biztosítja magának azt a jogot, hogy az esetben, ha a tulajdonos az ingatlant továbbadni óhajtja, az esetben őt elsőbbség illeti meg minden más vevővel szemben. Ha ezen jogot a telekkönyvben feljegyzik, akkor az eladás a jogosított, elővásárlási joggal bíró hozzájárulása nélkül egyáltalán nem eszközölhető.

Ezen jogot a földreform törvénye az államnak biztosítja és pedig minden mezőgazdasági ingatlanra nézve azzal a különbséggel, hogy az állam ezen elővásárlási joga telekkönyvi bejegyzés nélkül is fennáll mindenkivel szemben és amennyiben már bárki részére elővásárlási jog volna a telekkönyvbe bejegyezve, az állam elővásárlási joga elsősorban jön figyelembe. Ilyen körülmények között tehát az állam minden eladás vagy ingatlanulajdon változás esetén nyilatkozik, hogy a szabad forgó ingatlant birtokpolitikai célokra, illetve a földbirtok helyesebb megosztására igénybe akarja-e venni.

Nem gyakorolhat az állam elővásárlási jogot,

ha az ingatlan a község (város) belterületén fekszik, kivéve, ha az nem lakóhely vagy más beépített hely. Továbbá, ha az eladó vagy vevő fél a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége (Altruista Bank), vagy az Országos Központi Hitelszövetkezet (O. K. H.). Ugyan miért? Sok bajunk lesz még ezekkel az úgynevezett „Altruista” Bankokkal. Ehhez még lesz néhány szavunk. Nincs elővásárlási jog a törvényes örökösöknél vagy ha a szerző fél földműves, gazdatiszt, okleveles vagy hivatásos gazda vagy ilyenek árva, hadirokkant, hadiözvegy, hadiárva, közszolgálati alkalmazott vagy hivatásos katona vagy ilyenek a házastársa. Ezen esetben ingatlanát 50 kat. holdra kiegészítheti minden állami beavatkozás nélkül. Ugyanez az eset áll fenn akkor is, ha az illető 50 kat. holdnál nem nagyobb olyan ingatlant vásárol vissza, amely az övé vagy olyan család tagjé volt, aki a törvény szerint örökösödési joggal bír.

Parcellázások.

Nem gyakorolható az állami elővásárlási jog parcellázás esetén, ha a tervbevetett parcellázást a földmivelési életbe lépté előtt a földmivelési miniszter vagy az ő megbízásából más hatóság, a törvény életbe lépté után pedig az Országos Földbirtokrendező bíróság jóváhagyta.

Kisajátított birtokok.

Kisajátítás jogán vagy a szerző felet megillető kisajátítási eljárás igénybevétele helyett egyezségi úton megszerzett és a kitűzött célra használt ingatlan (vasútak, utak, középületek) az állami elővásárlási jogtól szintén mentesítve vannak.

Ki által gyakorolja az állam elővásárlási jogát?

Ha az állam az elővásárlási jogát a fenti eseteken kívül gyakorolni kívánja, azt az Országos Földbirtokrendező Bíróság hozzájárulása

mellett a földmivelési miniszter útján fogja megtenni. E végből köteles minden telekkönyvi hatóság a tulajdonjog változását a földmivelési miniszternek bejelenteni és erről a község előjáróságát is értesíteni.

(Folytatjuk.)

— **Rupert Rezső a Somlóvidéki Uj (?) Barázdáról és támadásairól** című, a múlt számban megjelent cikkünkbe egy kellemetlen és bosszantó sajtóhiba csuszott be, mely a cikk egyik szakaszának egészen más értelmet ad, mint ahogy azt Rupert képviselő úr lapunk számára leadta. A félreértések elkerülése végett sietünk ezt helyreigazítani. A fenti cím alatt megjelent cikk első hasábjának „Budapesti barátaink biztatására” kezdetű második bekezdésének hat utolsó sora helyesen így hangzik: „Próbálkoztak fent a kizsákmányozásban is, a pártirodában is, de ott értésükre adták, hogy sem a Dunántúli Hazánk, sem a Dunántúli Egyetértés, sem Rupert ellen nincs számukra, még csak erkölcsi segítség sem”.

Városi közgyűlés.

Folyó hó 9-én délután 3 órai kezdettel a város képviselőtestület rendkívüli közgyűlést tartott a városatyák élénk érdeklődése mellett. Tenzlinger József dr. elnöklő polgármester megnyitva a gyűlést, üdvözlő a megjelenteket s a múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére Barát József, Polgár József és Szakács Dániel képviselőket kéri fel. A múlt közgyűlés jegyzőkönyvét Hajnóczky Béla hozzászólása után változatlanul tudomásul vették.

Ezután az elnöki bejelentésekre került a sor, melynek folyamán Tenzlinger József polgármester meleg szavakkal emlékezett meg az elhunyt id. Szalay Józsefről, a képviselőtestület volt érdemes tagjáról és indítványozta, hogy a képviselőtestület jegyzőkönyvébe örökítse meg emlékét s erről értesítse az elhunyt családját. A közgyűlés így határoz. A további elnöki bejelentések során a polgármester beszámolt azokról a tárgyalásokról, melyeket — a pápa-csornai vasút menetrendjének megváltoztatása iránt — az arra illetékes tényezőkkel folytatott, de a kívánt eredmény, tekintettel a mai nehéz viszonyokra, nem volt elérhető. Mivel pedig köztudomású, hogy városunk piacára a kedvező menetrend a pápa-csornai vonalon mily nagy fontossággal bír, a polgármester a menetrend megváltoztatására irányuló kérést a csorna-pápai vonattársaságnak december hó közepén tartandó ülésén újból szorgalmazza. A legutóbbi közgyűlés megrendelte a Move által forgalomba hozott Horthy-plakettet, melyet a közgyűlés határozatához képest, a polgármester szobájában helyeznek el. Elnöklő polgármester jelenti továbbá, hogy a lakásügyek kormánybiztosához intézett felterjesztésre — melyben kérték, hogy a városból 1914 óta beköltözöttek kiutasíthatók legyenek — a válasz megérkezett, mely szerint csak azok lennének kiutasíthatók, akiknek másutt is van lakásuk.

Ezután a polgármester dr. Fehér Dezső indítványát ismerteti, mely szerint folyó hó 14-én a törvényhatósági bizottság Veszprém-ben tartandó ülésén fogja megszervezni az 1920—22. évekre az adókvétó bizottságot, Veszprém székhellyel. Fehér dr. indítványozza, hogy a törvényhatósági gyűlésen a város kérje, hogy Pápa székhellyel is működjen ilyen bizottság s minthogy a pénzügyminiszternek jogában

áll ilyen bizottságok létesítése, a közgyűlés kérje fel a polgármestert, hogy Szűcs Dezső képviselővel járjanak el a pénzügyminiszternél, tolmácsolva a város kívánását. A közgyűlés az indítványt nagy helyesléssel elfogadta, amit mindenkinek csak helyeselni lehet, mert mégis csak abszurdum, amint eddig is történt, hogy olyanok állapítsák meg az adózó polgárok adóját, akik az illetők vagyoni, illetve kereseti viszonyait egyáltalán nem ismerik. A törvényhatósági gyűlésre Csoknyay Károly főjegyzőt küldik ki.

Csoknyay Károlynak a főkértész jelentését ismertető szavai után dr. Tenzlinger József polgármester és Csoknyay Károly a város részére a kupi erdőn a kormánytól kiutalt 5000 ürméter tűzifa behordására alkalmas teherautó beszerzésére vonatkozó tanácsjavaslatot ismertették. Fejjegetéseik szerint, a teherautó megvételével, a tűzifa beszállítása sokkal gyorsabban megy a olcsóbbá is kerül a fogyasztóknak. A polgármester budapesti útja alkalmával egy öt tonnás teherautó megvételéről tárgyalt szakértői vélemény alapján. A vételára az autónak 580.000 K. A szükséges benzín is biztosítva lett, ami 550.000 koronába kerül. Az autó ára fedezhető volna az esetleg eladásra kerülő Török Bálint utcai két ház árából, a benzint pedig az élelmező hivatal forgatókönyvéből vásárolhatták meg. Sulyok József és Legény Ferenc hozzászólása után Gyurácz Ferenc ny. ev. püspök szólalt fel, s arra való tekintettel, hogy az ügy igen közelről érinti a város polgárságát, s hogy a sok gonddal küzdő közönség jogos igényei a tűzifát illetőleg ha csak részben is és minél előbb kielégíthetők legyenek, elfogadja a javaslatot. Somogyi József ellenzi az autó megvételét, mert a mostani idő nem alkalmas erre. Bakonybélben szemtanuja volt annak, amikor ugyancsak fahordásra kirendelt autó 3 napig egy helyben vesztgett, s csak benzint fogyasztott munkateljesítmény helyett. Keresztes Gyula kifejti, hogy előbb pénz legyen, s csak azután tárgyaljunk az autó vételéről, azért helyesebbnek tartaná, ha előbb letárgyalja a közgyűlés az ingatlanok eladását, s azután határoz. Ha tudná, hogy a kívánt cél elérhető lesz, akkor szívesen megszavazná a javaslatot, de ki biztosít arról? Hajnóczky Béla véleménye szerint azok a számítások, melyet a tanács az autó teljesítőképességéhez fűz, nem reálisak. Körös Endre dr. figyelmezteti a közgyűlést, hogy a városnál mindig hiányzott a vállalkozási szellem, utal a noszlopi szénbányára, s arra a nagy veszteségre, melyet a város azáltal szenvedett, hogy ezelőtt másfél évvel, amikor a városnak 200.000 korona újabb befektetést kellett volna eszközölnie a noszlopi bánya kihasználásához, ettől az áldozattól megijedt, s most más teszi el a város helyett a busás jövedelmet. Amint más város használhatja autóját fuvarozásra, miért ne lehetne ugyanezt Pápan is megtenni? Elfogadja a javaslatot. A polgármester válaszul a felszólalásokra, felteszi a kérdést, beszerzi-e a város a teherautót, igen, vagy nem? A névszerinti szavazás eredményeként 30 szavazattal 22 ellenében a közgyűlés az autót megvételre szavazta.

Ezután az ingatlanok eladásának tárgyalására tértek át. A beérkezett ajánlatok szerint a Török Bálint- és csatorna-utcai két házért Selinko Irén 1 millió 450 ezer, Horváth István 1 millió 460 ezer korona vételért ajánlott fel. Fehér Dezső dr. a javaslatot nem fogadja el, mert a két háznak sokkal több az értéke; erre nézve felhossa, hogy míg 4 hónapig ezelőtt csak 400.000, addig ma 1 millió 400.000 koronát ajánlanak. Keresztes Gyula, Bornemissza József és Hajnóczky Béla hasonló

értelemben szólalnak fel. Majd Keresztes Gyula újból felszólal a kisebb ingatlanok eladása tárgyában. Ezután a közgyűlés határozatilag kimondotta, hogy a két házat nem adja el, utána szavazattöbbséggel elhatározták, hogy az autó beszerzéséhez a közevetvámot és új kölcsönt, a benzín megvételére pedig az élelmező hivatal folyószámla-kölcsönét veszik igénybe.

A házhelyrendező bizottságba Kristóffy Gyula, Bornemissza József és Cicz Gyóbor lettek kiküldve.

A tanács javaslatára elfogadták a színháznál, mozinál és hangversenyeknél a vigalmi adónak 10 százalékra való leszállítását.

A közgyűlés 5000 koronát szavazott meg az irredenta szobrok költségeire.

Keresztes Gyula két interpellációja és néhány kisebb ügy letárgyalása után a közgyűlés fél 7 órakor véget ért.

LEGÚJABB.

A kormányválság.

A kormányválság még mindig tart. Az eddigi pozitív eredmény mindössze annyi, hogy egyes miniszteri tárcákra már nevek kerültek forgalomba.

Teleki volt miniszterelnök nagyon valószínű, nem vállalkozik kormányalakításra, amelynek oka nem annyira a személye iránti bizalmatlanságban keresendő, mint inkább a királykérdésben elfoglalt elvi álláspontban. Tulajdonképpen tehát ez az oka, hogy a válság így hosszú ideig tart.

Csilléri és Ereki kilépése a Friedrich-pártból.

Budapest, dec. 11.

A Virradat írja: Ereki és Csilléri együtt kiléptek a Keresztény Nemzeti Egyesülés pártjából. A Virradat értesítése szerint tárgyalásokat kezdtek a demokratákkal. Ereki így nyilatkozott: A Friedrich-párt tegnapi értekezlete elmaradt és máskor lesz megtartva. Én azonban Csillérrrel együtt nem vártam be az értekezlet határozatát, hanem mindketten bejelentettük a pártból való kilépésünket.

Zavargás Prágában.

A kommunisták véres tüntetése.

Bécs, dec. 11.

A Neues Wiener Journal írja: Prágában a tegnapi összeütközéseknél a Harrack-téri főposta előtt revolverekkel kellett a teret és a postaépületet megvédelmezni a kommunisták ellen, miközben egy munkás súlyosan, több pedig könnyebben megsebesült.

A Neue Freie Presse a parlament előtti lövöldözésekről a következőket írja: 11 óra felé az őrség és a kommunista munkásság között heves összeütközések történtek, melybe bunkókkal felfegyverkezett ismeretlen egyének is beleavakoztak. A tömeget a rendőrségnek sikerült visszafordítani és a rendőrök riasztó lövései után a tömeg kövekkel dobálta a rendőröket, mire a rendőrök visszavonultak. Ezután általános zavar keletkezett. A tömeg a visszavonuló rendőröket bunkókkal, késekkel és kövekkel üldözte, mire a rendőrök éles lövéseket is adtak le a tömeg közé. A lövöldözés következtében 18 ember súlyosan, 2 pedig

könnyebben megsebesült. A postaépület előtt már a reggeli órákban gyülekeztek a munkások, innen a Vencel-térre vonultak, ahol a jobboldali szociáldemokrata párt titkársága van elhelyezve. A felvonulás közben néhány kirakatot bezúztak és több épületbe is behatoltak, ahonnan a rendőrségnek sikerült a behatolókat kiszorítani.

A görög király katonái élön.

Bécs, dec. 11.

A Neue Freie Presse írja: A Politikar genfi tudósítója beszélgetést folytatott a görög királlyal, aki a következőket mondotta:

Számomra nincs kétség, amint a távirat megérkezik, megrendelem a különvonatomat.

A tudósító erre így szól: Azt beszélék, hogy felséged először Szmirnába utazik, hogy ott a görög hadsereg élére álljon.

A király így válaszolt: Ha a körülményeim úgy fognak alakulni, a legnagyobb örömmel teszem meg. Nem diplomata vagyok, hanem katona.

És ha az entente megmarad ellenséges magatartása mellett? kérdezte az újságíró. És hogyha megtagadja a hitelynyújtást?

A király a következőket mondta erre: Nem reményelem, hogy ez megtörténne. Erre a király egy táviratot mutatott, melyet egy nagyon ismerős londoni személyiség küldött a királynak. A táviratban a következő állt: Remélem, hogy ha felséged már Athénben lesz, az ellenség el fog tűnni. A táviratban ezután a nemzetközi pénzügyi életre vonatkozó dolgokról van szó, melyet diszkrécióra való tekintettel elhallgatott a távirat feladójának nevével együtt. Ha ezek megjelenhetek volna, nagy szenzációt okoznának.

Ezután a tudósító Konstantinápoly kérdéséről beszélt. A király azt válaszolta, hogy minden görögnek évszázados álma Konstantinápoly meghódítása, melynek megvalósulása előtt még sok minden áll. Ez a jövő titka.

HIREK.

„Csonka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — mennyország!”

— **A Kisgazda- és Földmives Szövetség** a héten megalakult Kiskovácsin, Litéren, Kádártán, Király-Szentistvánon és Nagypécseleyn. Csak tovább, így előre!

— **Tőzsdei jegyzés.** Dollár 582, Magyar Hírel 2050, Lei 885, Márka 802, Déliavasut 2800, Lipták 230, Államvasut 5600-ig. Budapest 130.

— **Petrólium és cukor érkezett.** Az élelmezési hivatal értesítése szerint a jövő héten a közönség részére petrólium és cukor lesz kiosztva a megállapított áron. Azok, akiknél villanyvilágítás van, 3 decilitert, azok pedig, akiknél villanyvilágítás nincs, 5 decilitert vásárolhatnak. A petrólium ára literenként 40 K. Cukorkiosztás is lesz még karácsony előtt és pedig, ha a petőházai cukorgyárból kiutalt 75 métermázsza megérkezik, akkor kristálycukor, ha nem érkezik meg, barna cukor. Az ár 90 korona lesz.

— **Az evangélikus leányegyesület zeneirodalmi estélye.** Az ev. leányegyesület az ev. gyülekezet dísztermében Kosztka Vilmos és Seffer Béla Ákos zeneanórok közreműködésével vasárnap, folyó hó 12-én este 6 órai kezdettel zeneirodalmi estélyt rendez a következő műsorral: 1. Prolog. Mondja Rezenka Jenő főgimn. VIII. o. t. 2. Téma variációkkal régi magyar népdalok felett. Szerző és előadja Kosztka V. 3. Magyar érzélgő. (Szerző Kosztka Vilmos). Előadja Seffer Béla. 4. Szavalt. 5. a) Csikós vagyok az alföldi rónán; b) Gyors a madár, gyors a szélvész; c) Árványhaj a süvegem bokrája. Megzenésítette és előadja Kosztka Vilmos. 6. Boka kesergője Zsadányi A.-tól. Előadja Seffer Béla. 7. a) Lopott ló; b) Falu végén kurta kocsmá. Megzenésítette és előadja Kosztka Vilmos.

— **Kérelem.** A Hadirokkantak, Özvegyek és Árvák Nemzeti Szövetsége pápai fiókjának vezetősége tisztelettel kéri a nemes szívű adakozókat, köröket, egyesületeket stb. sziveskedjenek a világháború különböző harcterein nyomorékká, özvegygá és árvákká vált véreink keserű könnyeit a szent karácsony ünnepén pár korona adománnyal részben letéríteni. Vegyen részt mindenki ezen nemes adakozásban tehetőségéhez mérten, hogy sokat szenvedett véreink a Karácsonyi ünnepekben némi meglepedést nyerjenek. A szives adományokat kérjük a fenti címre, vagy e lap kiadóhivatala útján hozzánk juttatni, melyért előre is köszönetet mondunk, később pedig hirtalpig nyugtázzunk. *A vezetőség.*

— **Megundorodott az orosz bolsevizmüstől.** Rubin, amerikai neves szociáldemokratára is olyan rettenetes hatással volt az orosz bolsevizmus, hogy kilép a szociáldemokratapártból is. Elképzelhetjük ezek után, milyen állapotok lehetnek a világ proletárainak hazájában, amikor még egy neves, régi szociáldemokrata is megundorodik tőle. Pedig láttuk, tapasztaltuk magunkon, hogy nincs valami kényes izlésük a tisztelt szociáldemokratáknak. Sok piszkos dolgot bevettek.

— **A londoni zsidók Lengyelország ellen.** Ez év márciusában Londonban tartott zsidó naggyűlés határozata, véletlen folytán, most nyilvánosságra került. A határozat első pontja felszólítja a világ zsidóságát, hogy vegyék fel a harcot a katolikus Lengyelország ellen, mindaddig, amíg a lengyel nép nem biztosítja a zsidóknak a „nemzeti” kisebbség jogát. Hát mégis csak faj ez, tegye az Isten akárhová őket! Csak itt ne hagyja! Mindent el kell követni arra — mondja a határozat —, hogy a lengyel bírodalom határait a lehető legszűkebbre fogják. Elsősorban a külügyminiszeri széket és a fővezéri pozíciót kell a zsidóságnak a maga számára biztosítani. A nyilvánosságra hozott galád áskálódás nagy izgalomban tartja most az egész lengyel népet. Talán a lengyelek okosabbak lesznek, mint mi! Hatásosabban megfékezik ezt az áskálódó „nemzeti” kisebbséget.

— **Nem kell vizum a Felvidéken.** Ezenül utlevelekre és utazási igazolványokra a Felvidéken már nem szükséges a katonai látta-mozás. Ezt a látta-mozást csak a külföldre utazó felvidéki hadköteleseknek kell a hadkiegészítő parancsnokság bizonyítványa alapján megszerezniük.

— **Az állatcsempészet letörése.** Az osztrák határmentén divó marhacsempészetet az elrendelt szigorú óvintézkedések dacára még mindig nem sikerült letörni, sőt napról-napra nagyobb mérvet ölt a csempészet garázdálkodása. A hatóságok rendelkezést adtak ki, mely szerint a marhák vásárlása és marhalevelek átruházása csak oly esetben eszközölhető, ha az illető vásárló vagy marhalevelet átvéve a községi elöljáróságtól kiállított hiteles bizonyítvánnyal igazolja, hogy a marhára tényleg szüksége van.

— **Öt milliárd az európai szegény gyermekeknek.** Sold, amerikai kapitány, tíz millió dollárral Európába készült utazni. Az özszeget, mely öt milliárd koronának felel meg, az európai szegény gyermekeknek szánják. Elsősorban a háború által legjobban sújtott országok gyermekei jönnek tekintetbe.

— **Ha az oláh tiszt nem fizet, elítélik a lakásadót.** Egy oláh főhadnagy, a Nagyváradon székelő vadászhadtest jegyzőkönyvvezetője, Konzori Bélánéknál bérelt szobát. A festett arcu főhadnagy a bérösszeggel hónapokon át adós maradt. Ebből aztán szóváltás keletkezett és egy ilyen alkalommal Konzoriné „smucignak” nevezte a főhadnagyt. Hadbíró-ság elé került ezért a magyar asszony és a hadbíró-ság az enyhítő körülmények figyelembevételével a 75 éves urinót 5 napi elzárásra és 5000 lei pénzbüntetésre ítélte.

— **A hadiárvák karácsonyfájára** adakoztak Hindler József vendégül 200 koronát, Almási Károly külsőváti kántorinót 25 K-t.

— **Az első botbüntetés.** A budapesti büntető törvényszéken folyó hó 10-én szabták ki az első botbüntetést. Czekker-Weisz Árpád husz éves suhanc volt a vádlott, aki ez év október 2-án egy villamos kocsin ellopta a szomszédjának óráját és láncát. Czekkernek különben rosvott múltja van. Lopásért már többször ült. A tárgyaláson az ügyész hangoztatta, hogy a megátalkodott fiatal bűnös megjavítására nem elegendő a szabadságvesztés s ezért a botbüntetés kiszabását is indítványozta. A bíróság a vádlottat három évi börtönrre és tizenöt botbüntetésre ítélte.

— **A kellett marhavész.** Már megemlékeztünk pár szóval arról a nagyarányú marhavészről, mely állatállományunkat úgy Lengyelország, mint Románia felől állandóan fenyegeti s dacára a legszigorúbb intézkedéseknek, az ország több részén előfordult már a veszedelmes állatbetegség. A betegség nagyon ragályos s különösen szarvasmarhától származó bőr, szőr, csont, a fertőzött területről származó széna, szalma, továbbá a csempészett állatok a betegség terjesztői. Hutyra Ferenc dr., az Állatorvosai Főiskola neves tanárának fejtegetései szerint Magyarország földrajzi fekvésénél fogva már a múltban is nagyon ki volt téve a járvány behurcolásának. Az orosz-török háború folyamán Oláhországból hurcolták be a betegséget, amely két év alatt harmincezer marhát ölt meg. A szabadságharc után, 1865-ig 350.000 darab, ezután pedig, 1873-ig, 175.000 darab állat pusztult el benne. Pedig akkor marhaállományunk az edzett erdélyi fajtából állott. 1881 óta Magyarország egész területe vérszentes volt, a kellő intézkedések szorgos végrehajtása folytán. Ha most betörne hozzánk a betegség, amely Lengyelországban 80, sőt 100%-os elhullást eredményezett a szinesajtja marhák között, óriási nemzetgazdasági pusztu-

lásra kellene elkészülve lenni. Azért felhívjuk gazdáink figyelmét, hogy csak abban az esetben adjon el, vagy vásároljon állatot, ha arra mulhatatlanul szükség van; különösen az északi és keleti határon lakók óvakodjanak a gyanús helyről származó és főképen a csempészt állat vételétől. Ha azonban az állat eladására, vagy megvételére okvetlenül szükség van, úgy az állatot legalább 8—10 napig tartsák gazdáink elkülönítve, nehogy az esetleg behurcolt betegség a többi állatra is átragadjon. Ahol a betegség előfordul, azonnal jelenteni kell az állatorvosnak, hogy idejében meg lehessen tenni a szükséges óvintézkedést. A betegség tünetei: az állat gyakran iszik, nincs étvágya, lázas, kérdőzds hiányzik, a szemhéjak megduzzadnak, a szemből nyálkás folyadék válik ki, hirtelen lesoványodás s az összes nyálkahártyák megbetegednek.

Szerkesztő: Dienes Sándor.

Lapfőmunkács: Zsilly Sándor.

Pápa, 1920. Főiskolai könyvnyomda.

Mindenes szakácsnő

szeregy háztartás vezetésére plebániára kerestetik.

Cím a kiadóhivatalban.

A Rákóczi-utca 11. sz.

h á z

szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítást nyújt *Selinkó Manó* Rákóczi-utca 6. szám alatt.

Pápa közelében 50 kat. hold szántóföld eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Mindenféle lőtt vadért

a legmagasabb árat a Magyar Vadkiviteli Vállalat Rt.

Budapest, Hűtőház — fizeti.

Mielőtt tehát vadját eladja, árajánlatért tessék a vállalat dunántúli képviselőjéhez: *Rózsa Sándor* úrhoz,

Pápa, Eötvös-utca 6. fordulni. —

A vadászathoz szükséges *lőtényeket* gyári árbán beszerezziük.

☐ Telefon: József 18-61. Sürgőcím: *Rózsa Sándor, Pápa.*

A Szladik János-utca 6. számú

új ház

nagy kerttel, főleg gazdálkodási célokra igen alkalmas,

szabadkézből eladó.

Értesítés nyerhető *Selinkó Manónál*, Rákóczi-utca 6. szám alatt.

Ventillátorok.

Dinamók.

Kapcsolótáblák.

SOMOGYI JÓZSEF

elektrotechnikai vállalata és műszaki irodája Pápa, Felső Hosszu-utca 7. szám.

Villanyszereléseket, átalakításokat s mindenféle, szakmába vágó javításokat eszközölök, Malmok, gazdaságok villanyvilágításra való berendezését azonnal végrehajtom. Költségvetéseket és rajzokat kidolgozok,

Csengők.

Fűző- és fűtőkészülékek.

Házitelefon.